

PRIJS VOOR HERMAN HERTZBERGER

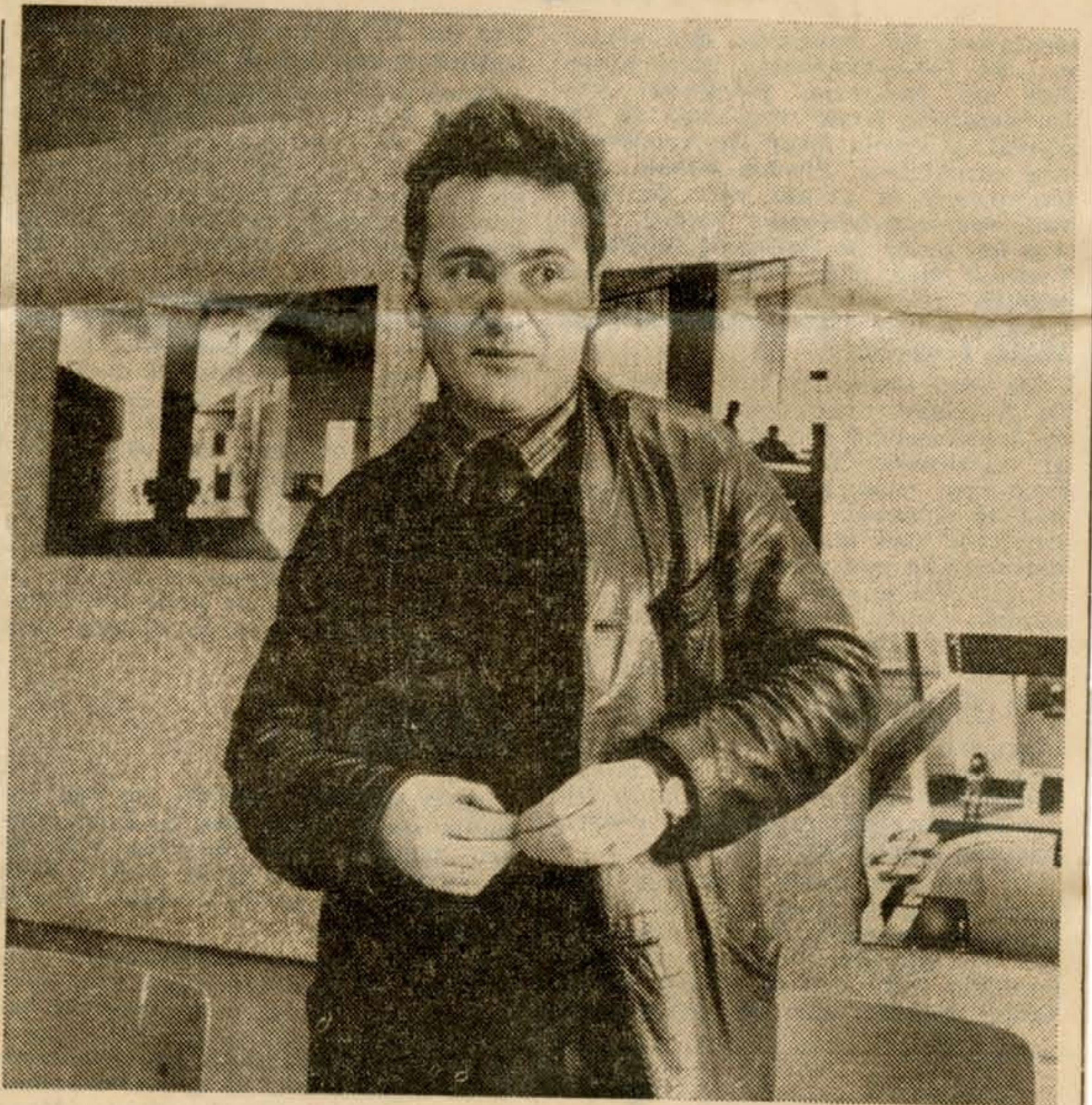
Architectuur moet zich richten op het individu

Bekroning voor
studentenhuis
Weesperstraat

(Van onze verslaggever)

AMSTERDAM, 23 okt. — „Het belangrijkste streven in de moderne architectuur dient te zijn, dat er gebouwen worden gemaakt die niet ontoegankelijk zijn voor mensen. Het gebouw moet een atmosfeer ademen die niet afschrikt doordat het te mooi is. Daarin moeten we in vergelijking met het verleden zien uit te blinken. Toen was architectuur het bouwen van tempels, pyramiden en paleizen; toen was de architectuur er ter ere van een selecte groep. Vandaag de dag willen we architectuur bedrijven voor alle mensen.”

Dit zegt de Amsterdamse architect ir Herman Hertzberger (35), aan wie verleden week de architectuurprijs van de gemeente Amsterdam werd toegekend. De prijs „geen rooie cent, alleen de eer” wordt op 8 december uitgereikt. Hertzberger verdient deze eer voor het ontwerp van het studentenhuis in de Weesperstraat, dat in februari vorig jaar in gebruik werd genomen. Het gebouw trekt sterk de aandacht van architecten uit binnen- en buitenland, voor wie de schepping van Hertzberger een voorbeeld is van creatief en doelmatig eigentijds bouwen. Bij het maken van het ontwerp werkte Hertzberger aanvankelijk samen met architect ir T. Hazewinkel, maar die moest zich wegens militaire dienst terugtrekken.

IR HERMAN HERTZBERGER

...geen cent, alleen eer...

Hertzberger zegt „iets heel gewoons” te hebben willen maken. Daarin is hij geslaagd dank zij architectonische vondsten, die zeer ongewoon zijn. Een voorbeeld: op de vierde etage van het studentenhuis, waar flats zijn voor studentenechtparen, heeft hij een complete straat in de lucht gemaakt. De straat is bijna vier meter breed en krijgt daardoor iets van een gemeenschapsplaats waar de burens elkaar ontmoeten. In de straat en ook op het trottoir in de Weesperstraat, heeft Hertzberger lichtbakken van ongeveer een halve meter hoogte geplaatst op de vloer, die indirect licht geven en uitstekende diensten bewijzen als bank of als tafel. Deze bouwsels zijn daardoor ver uitgestegen boven het idee van verlichting.

Nieuwe slums

„Ik streef ernaar een soort nieuwe slums te bouwen. Slum is natuurlijk een naar woord, dat associaties oproept met ziektes en dergelijke — maar ik bedoel hiermee dat slums vaak iets positiefs hebben; een slum is iets gemeenschappelijks, de mens speelt daarin zo'n grote rol. In veel nieuwe buitenwijken mis ik dit menselijke element.

Het deficit van de volkshuisvesting in Nederland spruit voort uit het feit dat de bouwers te weinig rekening hebben gehouden met de individuele wensen van de mensen waarvoor ze huizen bouwen. Vroeger maakten de mensen hun eigen huizen en iedereen deed dat zoals het hem het beste leek. Door de bevolkingsaanwas en door 't veranderde maatschappelijke patroon zijn de bouwkundigen, de architecten, het werk van de huizenbouw gaan overnemen. Het heeft lang geduurd voordat de architecten eigenlijk wisten wat de mensen werkelijk willen. Men heeft allerlei individuele patronen collectief samengebracht en daaruit een basisanalyse van het leefpatroon opgemaakt. Dan houdt je alleen nog maar eisen over die voortvloeien uit constatering als: de gemiddelde Nederlander eet zo en slaapt zus. Wij — en dan bedoel ik

mijn generatie architecten — proberen een vorm te vinden voor die individuele wensen; een uitermate moeilijke zaak. Ik heb de grootste bewondering voor mensen als Le Corbusier en Aldo van Eyck; architecten die al een heel eind in de goede richting denken. Die er van uit gaan dat het leven een gebouw moet stemmen. Zij hebben het gevoel van mijn generatie al veel eerder gehad. Zij maken huizen waar gewone mensen in durven”, aldus Herman Hertzberger.

Straat

„Ik droom er van” zegt hij „dat de straat, het openbare, het voor ieder toegankelijke, alles verbindende element, het buiten dus in stedelijke zin, in het gebouw zelf doordringt. Daarom heb ik ook binnen in het studentenhuis gebruik gemaakt van gewone vierkante straattegels”.

Hertzberger werkt nu aan het ontwerp voor een bejaardentehuis in Slotervaart. Hij verdiept zich in het leven en de zorgen van de bejaarde om een gebouw te kunnen creëren, waarin de mens de centrale plaats inneemt.

Veel belangstelling heeft Hertzberger voor het wel en wee van de Amsterdamse binnenstad.

„Ik zou mijn mening over de toekomst van het stadshart willen weer geven met een vergelijking. Je kunt een jong, dynamisch gezin met levenslustige kinderen, laten wonen in een schitterend huis, in een soort grote porseleinkast. Dan kan het voorkomen dat een van die spelende kinderen een Chinese vaas ter waarde van 20.000 gulden kapot maakt. Dat is dan jammer van die vaas, maar ik zou het spel van dat kind, zijn dynamiek, niet willen missen.

Kortom, maak van die binnenstad niet alleen maar een museum waarin toevallig ook nog wel mensen mogen wonen, die zich dan heel voorzichtig langs al dat moois moeten begeven. Zorg er bovenal voor dat zo'n binnenstad een levend deel van Amsterdam blijft, waarin dynamische mensen met plezier kunnen leven”.